

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ **ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ** ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πρόταση Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
για τη διαμόρφωση των κατευθύνσεων
Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής
Προγραμματικής Περιόδου 2014 - 2020

Σεπτέμβριος 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η θέση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.....	3
2. Αποτίμηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων στην Περιφέρεια μέχρι σήμερα (συμπεριλαμβανομένης και εκτίμησης για την εικόνα μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου).....	6
3. Αναφορά δυνατών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και κινδύνων της Περιφέρειας...	12
4. Αναφορά βασικών προτεραιοτήτων ανάπτυξης της Περιφέρειας και ιεράρχησή τους	21
5. Αναγκαίες θεσμικές και οργανωτικές προσαρμογές – Κάλυψη προβλεπόμενων από τον Κανονισμό «Αιρεσιμοτήτων»	23
6. Επισήμανση πιθανών ενδοπεριφερειακών διαφοροποιήσεων και επιδράσεων στο πλαίσιο των περιφερειακών προτεραιοτήτων ανάπτυξης	23

1. Η θέση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον

Με τη ριζική αναδιάρθρωση του αυτοδιοικητικού χάρτη της Χώρας με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) αποτελείται από επτά Περιφερειακές Ενότητες και από 38 Δήμους, έναντι 133 που ίσχυαν προ της εφαρμογής του προγράμματος. Σε επίπεδο πληθυσμού, η ΠΚΜ αριθμεί το 2011 λίγο λιγότερους από 1,9 εκατ. κατοίκους καταγράφοντας οριακή αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001.

Η Κεντρική Μακεδονία συνορεύει και αποτελεί την κύρια οδική και σιδηροδρομική πύλη της χώρας προς τα Βαλκάνια. Από την εδαφική της επικράτεια διέρχεται η ΠΑΘΕ και η Εγνατία Οδός. Η περιφέρεια συνδέεται με τις γειτονικές χώρες μέσω της ΠΑΘΕ, της Εγνατίας Οδού και των καθέτων προς αυτήν οδικών αξόνων, του σιδηροδρομικού δικτύου, του αεροδρομίου «Μακεδονία» και του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. Ειδικά η ολοκλήρωση κατασκευής της Εγνατίας Οδού έχει συμβάλει ουσιαστικά στην άρση της απομόνωσης των απομακρυσμένων περιοχών στον ευρύτερο βορειοελλαδικό χώρο, την αναστροφή της εσωστρέφειας και της εγκατάλειψης, τη διευκόλυνση των μεταφορών και του τουρισμού, με αναμενόμενα πολλαπλασιαστικά οφέλη.

Η χωρική ενότητα της ΠΚΜ έχει σημαντική θέση στην εθνική πραγματικότητα και οικονομία τόσο από πληθυσμακή άποψη (ο μόνιμος πληθυσμός της ΠΚΜ αντιστοιχεί στο 17,38% του αντίστοιχου πληθυσμού της Χώρας καταλαμβάνοντας τη 2η θέση στη Χώρα μετά την Περιφέρεια Αττικής με 35,34%, ΕΛΣΤΑΤ 2011) όσο και σε οικονομικούς όρους (σχεδόν το 14% του ΑΕΠ της Χώρας προέρχεται από την ΠΚΜ, καταλαμβάνοντας τη 2η θέση μετά την Περιφέρεια Αττικής που υπερβαίνει το 47%, EUROSTAT 2009).

Αναμφίβολα, οι σημαντικότερες εξελίξεις που έλαβαν χώρα τα τελευταία χρόνια, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό – διεθνές επίπεδο, είναι αυτές που σχετίζονται με την οικονομική κρίση και τα επακόλουθά της. Το 2008 χαρακτηρίστηκε από μια διεθνή δημοσιονομική κρίση, η οποία ξεκίνησε στα μέσα του 2007 στην αγορά ακινήτων των ΗΠΑ και γρήγορα εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο απειλώντας μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με πλήρη κατάρρευση. Τα πακέτα διάσωσης των τραπεζών που δόθηκαν από πολλές κυβερνήσεις και οι συνέπειες της ύφεσης στις χρηματιστηριακές αγορές οδήγησαν σε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας που οδήγησε σε αυτό που τώρα είναι γνωστό ως παγκόσμια ύφεση 2008 – 2012. Η Ελλάδα είναι σε ύφεση από το 2008 και δεν έχει καταφέρει να επανακάμψει λόγω της κρίσης χρέους που μαστίζει πολλές χώρες της Ευρωζώνης και αποδίδεται σε έκρηξη του δημόσιου χρέους μετά το πακέτο διάσωσης των τραπεζών το 2008, αλλά στην ελληνική περίπτωση και στην ύπαρξη επί σειράς ετών «διδύμων ελλειμμάτων» (του δημοσιονομικού χρέους και του αρνητικού εμπορικού ισοζυγίου).

Για την επίλυση της κρίσης δημοσιονομικού χρέους υπογράφηκε το «πρώτο» Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Συναλλαγών και το «δεύτερο» Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής, που υιοθετήθηκαν από την ελληνική Βουλή στις 12 Φεβρουαρίου 2012, αποσκοπώντας στην οικονομική

ανάπτυξη της χώρας, με τρεις ενδιάμεσους στόχους – πολιτικές: τη δημοσιονομική εξυγίανση, την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Άμεσο αποτέλεσμα υπήρξε η σημαντική συρρίκνωση των κρατικών δαπανών.

Συνεχώς επιδεινούμενες συνθήκες σε όρους οικονομίας και ανάπτυξης καταγράφονται τα τελευταία χρόνια στους βασικούς αναπτυξιακούς δείκτες της ΠΚΜ και της Χώρας έναντι αυτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 και των 27. Σε εθνικό επίπεδο, το κατά κεφαλή ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης) ήταν το 2009 στο 85,5% της ΕΕ των 15 και στο 94% της ΕΕ των 27. Ωστόσο, οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις επέφεραν τη μείωσή του το 2011 στο επίπεδο του 74,5% της ΕΕ των 15 και του 82% της Ε.Ε. των 27. Το αντίστοιχο ΑΕΠ της ΠΚΜ για το 2009 βρισκόταν στο 76% της ΕΕ των 27, ενώ για το 2011 μπορεί να έχει συρρικνωθεί ακόμη και στο 66%² (πηγή: EUROSTAT).

Το επίπεδο της ανεργίας στην ΠΚΜ ανήλθε στο Β' τρίμηνο του 2012 στο 25,1% καταγράφοντας το 3ο μεγαλύτερο ποσοστό μετά τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (30%) και Στερεάς Ελλάδας (28,4%), έναντι 23,6% της Χώρας, 10,3% της ΕΕ-15 και 10,2% της ΕΕ-27 (πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT). Αντίστοιχα, το ποσοστό ανεργίας των νέων στην ΠΚΜ το 2011 έφτασε στο 51,2%. Παρότι τα ποσοστά ανεργίας την τελευταία πενταετία ακολούθησαν αυξητικές τάσεις στο επίπεδο της Ε.Ε. των 15 και των 27, εντούτοις ο ρυθμός αύξησης της ανεργίας στη χώρα μας και κατ' επέκταση στην ΠΚΜ ήταν κατά πολύ μεγαλύτερος, ενώ εκτιμάται ότι η ανεργία θα συνεχίσει να αυξάνεται μέχρι τουλάχιστον το τέλος του 2012. Χαρακτηριστικό είναι ότι η ανεργία στην ΕΕ-27 αυξήθηκε μεταξύ 2007 και 2011 κατά 33,3% ενώ στην ΠΚΜ κατά 119,1% (19,5% το 2011) και η ανεργία στους νέους κατά 114,23% (πηγή: EUROSTAT).

Η πρόσφατη οικονομική κρίση έχει επηρεάσει ιδιαίτερα τις αστικές περιοχές και τον τριτογενή τομέα όπως τεκμηριώνεται από τις πρόσφατες μεταβολές στην απασχόληση στο ΠΣΘ και στην περιφέρεια εκτός πολεοδομικού συγκροτήματος (πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Σύμφωνα με τη «Μελέτη των Επιπτώσεων της Οικονομικής Κρίσης στην Οικονομία των Περιφερειών της Ελλάδας» (Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2011), η ΠΚΜ –επειδή περιλαμβάνει μία σημαντική μητροπολιτική περιοχή, αυτή του ΠΣΘ – αποτελεί τη 2η στη χώρα περιφέρεια (μετά την Αττική) η οποία βίωσε σε σημαντικό βαθμό τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Συγκεκριμένα, υψηλότεροι αρνητικοί ρυθμοί μεταβολής καταγράφηκαν στην πλειοψηφία των μεταβλητών που εξετάστηκαν (ανεργία, αξία εξαγωγών, κατανάλωση εμπορικού/βιομηχανικού ρεύματος, οικοδομική δραστηριότητα, αποταμιεύσεις). Σε σχετικές τιμές, η πλειοψηφία των μεταβλητών ανάλυσης (σε 6 από τις 10 μεταβλητές) βρίσκονται σε επίπεδα κάτω του μέσου όρου της χώρας υποδεικνύοντας ουσιαστικά το μέγεθος των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης.

¹ Η Ελλάδα, κατά την προηγούμενη δεκαετία είχε καλύψει σημαντικό μέρος της απόστασης που τη χώριζε παλαιότερα από τους μέσους όρους των εταίρων της (κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2001: 74,78% της ΕΕ των 15).

² Περιφερειακά δεδομένα υπάρχουν μόνο μέχρι το 2009. Η εκτίμηση προέρχεται λαμβάνοντας υπόψη τη συρρίκνωση που επήλθε στο εθνικό ΑΕΠ προβαλλόμενο στην ΠΚΜ.

Η ανάλυση της επίδρασης της οικονομικής κρίσης στα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της οικονομίας (trade adjusted shift-share analysis για τους 3 βασικούς παραγωγικούς τομείς) έδειξε ότι η ΠΚΜ (μαζί με το Νότιο Αιγαίο) βρίσκεται στην πλέον δυσμενή θέση από όλες τις περιφέρειες της χώρας, με δυσμενή τομεακή διάρθρωση (αρνητική μεταβολή στη συνολική απασχόληση και ιδίως στο δευτερογενή τομέα) και τοπικούς παράγοντες που την επηρεάζουν αρνητικά (εξαγωγές/εισαγωγές, και παραγωγικότητα³).

Την περίοδο που προηγήθηκε της κρίσης υπήρξε υψηλός ρυθμός ανάπτυξης, ο οποίος όμως τροφοδοτήθηκε κυρίως από εξωτερικό δανεισμό. Παράλληλα, αυξήθηκαν σημαντικά οι εισαγωγές και μειώθηκαν οι εξαγωγές. Είναι ενδεικτικό ότι στην κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας «Ease of Doing Business» η Ελλάδα κατατάσσεται στην 100η θέση μεταξύ 183 χωρών, πολύ πιο κάτω από χώρες με αντίστοιχο επίπεδο ανάπτυξης, αλλά και από όμορες χώρες όπως η ΠΓΔΜ και η Τουρκία.

Όσον αφορά σε άλλους δείκτες κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης⁴ η κατάσταση δεν είναι τόσο αρνητική:

- Το ποσοστό πληθυσμού που απειλείται από φτώχεια στη Βόρεια Ελλάδα έπεσε το 2010 στο 24% του πληθυσμού από 25,4% που ήταν το 2006.
- Το ποσοστό των νοικοκυριών στη Βόρεια Ελλάδα με πρόσβαση στο internet αυξήθηκε από 20% το 2006 σε 46% το 2011 (και με broadband πρόσβαση από 16% του 2008 σε 41% το 2011).

Για να υπάρξει αντιστροφή του αρνητικού οικονομικού κλίματος και πραγματική ανάπτυξη έχει επισημανθεί η αναγκαιότητα υλοποίησης μιας σειράς διαρθρωτικών αλλαγών (τομεακή αναδιάρθρωση) και λήψης μέτρων περιφερειακής πολιτικής για την αντιμετώπιση τοπικών παραγόντων που επηρεάζουν την οικονομία αρνητικά. Η αύξηση της απορρόφησης του ΕΣΠΑ και η υλοποίηση συγκεκριμένων μεγάλων έργων έχουν επισημανθεί ως κρίσιμες παράμετροι, προκειμένου να εισέλθει η χώρα σε αναπτυξιακή τροχιά. Αλλαγές απαιτούνται επίσης, σε τομείς όπως η φορολογία, το ρυθμιστικό καθεστώς, η αξιοποίηση της δημοσίας περιουσίας, η ενέργεια, κ.ο.κ.⁵

Γενικά οι εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον δεν προβλέπεται να είναι ευνοϊκές για γρήγορη ανάπτυξη. Το Global Economic Outlook προβλέπει ότι οι ρυθμοί μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας θα πέσουν κάπου μετά το 2017 κάτω από το 2% (ενώ από το 2000 μέχρι σήμερα ήταν περίπου στο 2,5%). Ο Διεθνής Οργανισμός Εμπορίου προβλέπει μερική ανάκαμψη στις διεθνείς εμπορικές σχέσεις από το 2013 και μετά, εάν και εφόσον ξεπεραστεί η κρίση χρέους της Ευρωζώνης. Όλες οι προβλέψεις συμφωνούν ότι η μεγαλύτερη πρόκληση για τις επόμενες δεκαετίες θα είναι η διασφάλιση θέσεων εργασίας.

Εν κατακλείδι, τα βασικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη θέση της ΠΚΜ στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον και ταυτόχρονα συγκροτούν το συγκριτικό της πλεονέκτημα είναι:

³ Αξίζει να σημειωθεί ότι η αύξηση της παραγωγικότητας στην ΠΚΜ είναι χαμηλότερη από αυτή σε εθνικό επίπεδο, και κυρίως στο δευτερογενή τομέα.

⁴ Πηγή: EUROSTAT

⁵ Εκδήλωση «Ελληνική οικονομία: Κατακτώντας το αύριο» - ΙΚΚ, 4.4.12

- Κομβική θέση στη διασύνδεση της χώρας με την υπόλοιπη ηπειρωτική Ευρώπη
- Σημαντικά δίκτυα και υποδομές μεταφορών και ενέργειας
- Κρίσιμη μάζα εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων
- Σημαντικό κέντρο αγροτικής παραγωγής και μεταποίησης
- Πλούσιο απόθεμα τουριστικών και πολιτιστικών πόρων.

2. Αποτίμηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων στην Περιφέρεια μέχρι σήμερα (συμπεριλαμβανομένης και εκτίμησης για την εικόνα μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου)

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιούνται μέχρι στιγμής από το ΠΕΠ 2007-2013 δημόσια έργα έρευνας και τεχνολογίας ύψους 37,9 Μεuro, εκ των οποίων τα 2 αφορούν σε ερευνητικές υποδομές, 5 αφορούν σε δίκτυα, μελέτες, οριζόντιες ενέργειες και συνεργασίες ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και 96 έργα βασικής ή/και εφαρμοσμένης έρευνας, στα οποία εμπλέκονται 338 ερευνητές (ισοδύναμα ανθρωποέτη) και εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε 27 αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Επίσης υλοποιούνται 179 έργα ιδιωτικών ενισχύσεων για την εισαγωγή ή προώθηση της καινοτομίας σε επιχειρήσεις ύψους δημόσιας δαπάνης 13,6 Μεuro και συνολικής ιδιωτικής δαπάνης ύψους 7,4 Μεuro, με μέση επένδυση 183.213€. Στα έργα αυτά εκτιμάται ότι θα απασχοληθούν 178 ερευνητές (ισοδύναμα ανθρωποέτη) και ότι θα οδηγήσουν σε 9 αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

Ήδη από την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο είχαν γίνει σημαντικές επενδύσεις σε ερευνητικές υποδομές με το έργο της Τεχνόπολης, της επέκτασης της κτιριακής υποδομής του ΕΚΕΤΑ και τον εκσυγχρονισμό 9 ερευνητικών ινστιτούτων. Την περίοδο 2000-2006 υλοποιήθηκαν πάνω από 1.000 έργα ιδιωτικών ενισχύσεων (με μέση επιδότηση 41.200€ ανά επένδυση) για εισαγωγή καινοτομίας σε επιχειρήσεις.

2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιούνται από το ΠΕΠ - μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 - 263 δημόσια έργα ψηφιακής σύγκλισης (207.675.106,54 € ΔΔ), εκ των οποίων τα 5 αφορούν σε επεκτάσεις/αναβαθμίσεις ευρυζωνικών δικτύων/υποδομών. Από τις επεκτάσεις αυτές των δικτύων καλύπτεται ένας πληθυσμός περίπου 650.000 κατοίκων.

Τα υπόλοιπα 199 έργα αφορούν στη δημιουργία ηλεκτρονικών εφαρμογών που καθιστούν συνολικά 1.171 υπηρεσίες προσβάσιμες ηλεκτρονικά:

Προσβάσιμες από:	Δημόσιες Υπηρεσίες	Άλλες Υπηρεσίες
Πολίτη	510	67
Επιχειρήσεις	591	3

Εκτιμάται ότι στο σύνολο θα εξυπηρετηθούν από αυτές τις παρεμβάσεις περίπου 13.700 επιχειρήσεις, ενώ περίπου 200.000 πολίτες θα χρησιμοποιούν τουλάχιστον μία διαθέσιμη υπηρεσία ηλεκτρονικά. Δέκα (10) έργα αφορούν σε ευφυή συστήματα διαχείρισης πόρων ή εξοικονόμησης ενέργειας/καυσίμων, κλπ.

Ταυτόχρονα υλοποιούνται 459 έργα ιδιωτικών ενισχύσεων για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ σε επιχειρήσεις ύψους δημόσιας δαπάνης 7,8 Meuro και συνολικής ιδιωτικής δαπάνης 5,1 Meuro, με μέση επένδυση 28.300€. Από τις ενισχύσεις αυτές ωφελούνται 657 επιχειρήσεις. Επίσης χρηματοδοτείται ένα μεγάλο έργο ενίσχυσης της εταιρίας Hellas on line ύψους δημόσιας δαπάνης 1,2 Meuro και ιδιωτικής δαπάνης 3 Meuro.

Η κάλυψη της Περιφέρειας από ευρυζωνικά δίκτυα είναι ικανοποιητική όσον αφορά τις μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις. Οι ταχύτητες ADSL στις περισσότερες περιοχές με ευρυζωνική κάλυψη είναι μεταξύ 8 και 24 Mbps, ενώ κάλυψη IP-TV παρέχεται όπου υπάρχει ταχύτητα άνω των 8 Mbps. Κάλυψη 3G για την κινητή τηλεφωνία υπάρχει σχεδόν στο σύνολο της εδαφικής επικράτειας της Περιφέρειας. Όσον αφορά τη διείσδυση των ευρυζωνικών υπηρεσιών, δεν υπάρχουν μετρήσεις σε επίπεδο περιφέρειας (αλλά για όλη τη Βόρεια Ελλάδα). Από το 2008 έως το 2011 η πρόσβαση είχε υπερδιπλασιαστεί (41% των νοικοκυριών).

3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιέργειών (για το ΕΤΘΑ)

Ενισχύσεις ΜΜΕ επιχειρήσεων:

Μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 υλοποιούνται από το ΠΕΠ στην Κεντρική Μακεδονία 5180 έργα ιδιωτικών ενισχύσεων ύψους δημόσιας δαπάνης 442,7 Μεуро και συνολικής ιδιωτικής δαπάνης 540,8 Μεуро, με μέση επένδυση 190.000€. Από τις ενισχύσεις αυτές δημιουργούνται 638 νέες επιχειρήσεις, 748 νέες τουριστικές κλίνες (και 12.607 εκσυγχρονιζόμενες κλίνες) και δημιουργούνται σχεδόν 5.000 νέες θέσεις εργασίας.

Η συνολική επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ αυτών των ενισχύσεων είναι δύσκολο να αποτιμηθεί α) διότι αντιπροσωπεύουν μικρό ποσοστό στο σύνολο των επιχειρήσεων της περιφέρειας (περίπου 3-4%), β) διότι δεν υπάρχουν δεδομένα σε σχέση με τις επιπτώσεις στις ίδιες τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις και γ) λόγω της οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα τα τελευταία 3-4 χρόνια.

Δυστυχώς, μέχρι στιγμής δεν είναι γνωστά τα αποτελέσματα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της περιόδου 2007-2013 στο χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας. Από την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο (ΠΕΠ 2000-2006) είχαν ήδη υλοποιηθεί σχέδια βελτίωσης σε 1.790 αγροτικές εκμεταλλεύσεις φυτικής παραγωγής (1,45% του συνόλου), είχαν μετεγκατασταθεί 138 οχλούσες κτηνοτροφικές μονάδες και είχαν βελτιωθεί οι συνθήκες άρδευσης στο 36,3% των αρδευόμενων εκτάσεων της περιφέρειας.

4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς

Στην Ελλάδα οι κατοικίες παράγουν περίπου 12-13 t CO₂/κάτοικο/έτος, εκπομπές υψηλότερες απ' ότι σε ψυχρότερες κεντρο-ευρωπαϊκές χώρες. Έχει υπολογιστεί από το ΥΠΕΚΑ ότι σε επίπεδο χώρας είναι δυνατόν να εξοικονομηθούν ετησίως από τη θέρμανση των κτιρίων και μόνο 4.000 kt CO₂ μέσα από ενέργειες θερμομόνωσης, αντικατάστασης υαλοπινάκων κλπ, που για το γεωγραφικό χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας θα αντιστοιχούσε περίπου σε 700 kt CO₂ ετησίως.

Μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 υλοποιούνται από το ΠΕΠ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 26 δράσεις συνολικής δημόσιας δαπάνης 54,7 Μεуро για ενεργειακή εξοικονόμηση. Από τις δράσεις αυτές εκτιμάται ότι περισσότερες από 11.000 κατοικίες αναβαθμίζονται ενεργειακά και η μείωση εκπομπών του θερμοκηπίου υπολογίζεται σε ισοδύναμο 11,78 kt CO₂ ετησίως από τους οποίους οι 6,54 προέρχονται από βελτιώσεις στον κλιματισμό και οι υπόλοιποι από βελτιώσεις στα κτίρια.

Είναι προφανές ότι υπάρχει πολύς χώρος για περαιτέρω βελτιώσεις, αφού το 78% των κτιρίων στην Κεντρική Μακεδονία είναι κατασκευές προ του 1985 οπότε έγινε υποχρεωτική η θερμομόνωση.

Δυστυχώς, οι εκπομπές CO₂ είναι πιθανόν να αυξηθούν κατά τόπους σημαντικά - λόγω της αύξησης της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης - καθώς όλο και περισσότερα νοικοκυριά

στρέφονται σε εναλλακτικούς τρόπους θέρμανσης (ηλεκτρικά σώματα, ξυλόσομπες και σόμπες πέλετ, τζάκια, κ.α.) οι οποίοι παράγουν υψηλότερες εκπομπές CO₂ από τα συστήματα θέρμανσης πετρελαίου.

5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου

Στην Κεντρική Μακεδονία υλοποιούνται μέχρι στιγμής από το ΠΕΠ - μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 - 11 έργα για την πρόληψη κινδύνων συνοδικής δημόσιας δαπάνης 26 Μεuro, εκ των οποίων τα περισσότερα (7) αφορούν στην πρόληψη και διαχείριση πλημμυρικών φαινομένων κυρίως από χειμάρρους. Άλλο ένα έργο διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων (ύψους 1,9 Μεuro) υλοποιείται από το πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδα – Βουλγαρία και αφορά το Στρυμόνα.

Μία άλλη σημαντική περιοχή πρόληψης και διαχείρισης κινδύνου σχετίζεται με τις δασικές πυρκαγιές. Κατά την υλοποίηση του ΠΕΠ 2000-2006 έγιναν σημαντικές παρεμβάσεις τόσο σε αντιπυρικές ζώνες όσο και σε πυροσβεστικό εξοπλισμό. Παρ' όλα αυτά, απαιτούνται και άλλες προσπάθειες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τόσο των πλημμυρών όσο και των δασικών πυρκαγιών.

6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Από το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιούνται, μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013, 126 έργα για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αποδοτικότητας των φυσικών πόρων (219, 4 Μεuro ΔΔ), εκ των οποίων τα 9 είναι βελτιώσεις δικτύων ύδρευσης με σκοπό την εξοικονόμηση υδατικών πόρων, τα 29 είναι δράσεις διαχείρισης στερών απορριμμάτων και αποκατάστασης ΧΑΔΑ, τα 6 είναι έργα ελέγχου και μετρήσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τα 52 είναι έργα αποχέτευσης και επεξεργασίας υγρών λυμάτων και τα 30 είναι λοιπές δράσεις για το φυσικό περιβάλλον και τη διαχείριση των φυσικών πόρων (περιοχές NATURA, βιοποικιλότητα, υπόγεια και επιφανειακά νερά, κ.α.)

Από τα έργα διαχείρισης υγρών λυμάτων κατασκευάζονται 9 νέοι ΕΕΛ οι οποίοι εκτιμάται ότι θα καλύψουν πρόσθετο ισοδύναμο πληθυσμό 11.000 κατοίκων και 700 km αποχετευτικών δικτύων που θα εξυπηρετούν περίπου 27.500 κατοίκους, ενώ τα έργα βελτίωσης δικτύων ύδρευσης καλύπτουν έναν εξυπηρετούμενο πληθυσμό 162.000 κατοίκων.

Στην Κεντρική Μακεδονία υπάρχουν άλλες 48 εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών λυμάτων - κατασκευασμένες από παρεμβάσεις προηγούμενων διαχειριστικών περιόδων - οι οποίες στο σύνολό τους καλύπτουν πληθυσμό άνω των 1.300.000 κατοίκων (76% του συνολικού πληθυσμού)

Από τα έργα διαχείρισης στερεών απορριμμάτων αποκαθίστανται 145 ΧΑΔΑ, δημιουργούνται/αναβαθμίζονται 3 ΧΥΤΑ και 2 σταθμοί μεταφόρτωσης απορριμμάτων, ενώ από τις δράσεις ελέγχου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αναβαθμίζονται 32 σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικής ποιότητας που καλύπτουν τις εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO₂), διοξειδίου του αζώτου (NO₂), αιωρούμενων σωματιδίων (pM10), μονοξειδίου του

άνθρακα (CO), βενζολίου, όζοντος (O₃), πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονάνθρακων, και βαρέων μετάλλων.

Ένα σημαντικό έργο βελτίωσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος αφορά το ΜΕΤΡΟ Θεσσαλονίκης με συνολική δημόσια δαπάνη 955 Μεuro.

7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών

Από το ΠΕΠ υλοποιούνται μέχρι στιγμής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας - μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013- 16 οδικά έργα (819,8 Μεuro ΔΔ) - εκ των οποίων τα 5 αφορούν σε αυτοκινητόδρομους (39,5 km), τα υπόλοιπα οδικό δίκτυο κατώτερης τάξης (47 km) και 1 έργο αφορά στη βελτίωση του σιδηροδρομικού δικτύου (21 km).

8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων

Νέες θέσεις εργασίας

Περί τις 7.000 νέες θέσεις εργασίας εκτιμάται ότι δημιουργούνται από τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται στην Κεντρική Μακεδονία μέχρι στιγμής. Από αυτές:

- 5.000 θέσεις είναι από παρεμβάσεις ιδιωτικών ενισχύσεων (εκ των οποίων τουλάχιστον 230 είναι γυναίκες)
- 841 θέσεις από παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας
- 326 θέσεις είναι από παρεμβάσεις στην έρευνα και καινοτομία
- 313 θέσεις είναι από παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος
- 222 θέσεις από δράσεις προστασίας/ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλες συναφείς δράσεις
- 50 θέσεις από παρεμβάσεις προώθησης της ισότητας και της μη διάκρισης
- 47 από δράσεις πρόληψης/διαχείρισης κινδύνων
- 29 από παρεμβάσεις στον τομέα των μεταφορών⁶
- 18 θέσεις από παρεμβάσεις εκπαίδευσης, και
- 154 θέσεις από διάφορες άλλες δράσεις.

Απασχόληση κατά την υλοποίηση

Γύρω στα 18.100 ανθρωποέτη εργασίας θα έχουν δημιουργηθεί μέχρι την ολοκλήρωση των έργων της παρούσας διαχειριστικής περιόδου (ένα ισοδύναμο 2.600 εργαζόμενων ανά έτος). Από αυτές:

- 4.960 ανθρωποέτη είναι από έργα στον τομέα των μεταφορών
- 3.200 ανθρωποέτη από έργα πολιτιστικής προστασίας/ανάδειξης και συναφείς ενέργειες
- 2.320 ανθρωποέτη είναι από δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος
- 1.625 ανθρωποέτη είναι από δράσεις εκπαίδευσης

⁶ Δεν συνυπολογίζονται οι 10.500 θέσεις εργασίας που θα δημιουργήσει το Μετρό Θεσσαλονίκης καθώς θα υλοποιηθούν εκτός της παρούσας διαχειριστικής περιόδου.

- 995 ανθρωποέτη είναι από δράσεις ΤΠΕ
- 916 ανθρωποέτη είναι από δράσεις προώθησης της ισότητας και της μη διάκρισης
- 643 ανθρωποέτη είναι από έργα στον τομέα της υγείας
- 585 ανθρωποέτη από δράσεις μείωσης των εκπομπών του θερμοκηπίου
- 580 ανθρωποέτη είναι από έργα έρευνας και τεχνολογίας
- 260 ανθρωποέτη από υποδομές ύδρευσης
- 200 ανθρωποέτη είναι από παρεμβάσεις ανταγωνιστικότητας
- 70 ανθρωποέτη από έργα πρόληψης κινδύνων
- 42 ανθρωποέτη είναι από δράσεις για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, και
- 1.704 ανθρωποέτη περίπου από διάφορες άλλες δράσεις.

9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας

Μέχρι στιγμής υλοποιούνται από το ΠΕΠ 13 έργα (35,2 Μεuro ΔΔ), από τα οποία 5 φορούν άτομα με ειδικές ανάγκες. Η πλειονότητα των έργων αφορά σε υποδομές (κτίρια, εξοπλισμοί), ενώ 3 είναι άυλες δράσεις.

10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση

Από το ΕΠ Ανθρώπινου Δυναμικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιούνται μέχρι στιγμής - μέσα στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 – 79 έργα εκπαίδευσης (167.487.749,65€ ΔΔ)- εκ των οποίων τα 54 αφορούν σε ανέγερση/αναβάθμιση σχολικών κτιρίων και τα υπόλοιπα εξοπλισμούς.

Συνολικά δημιουργούνται 163 αίθουσες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, 50 αίθουσες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένων των εργαστηρίων και 60 αίθουσες και 27 εργαστήρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ εξοπλίζονται 350 ειδικά σχολεία και ένα ΤΕΙ.

Από τις παραπάνω δράσεις, για 8 σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και 3 δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επιτυγχάνεται λειτουργία σε μία βάρδια, ο δε αριθμός των ωφελούμενων μαθητών ανέρχεται σε 14.056.

Με τις παρεμβάσεις σχολικής στέγης της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, το πρόβλημα της διπλοβάρδιας είχε περιοριστεί στο 27% των σχολείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και στο 40% των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Με τις παρεμβάσεις της παρούσας διαχειριστικής περιόδου – και μετά τις πρόσφατες συγχωνεύσεις σχολείων λόγω της μείωσης των κρατικών δαπανών –το πρόβλημα εκτιμάται ότι έχει αντιμετωπιστεί πλήρως.

11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

Τα πέντε έργα που υλοποιούνται από το ΠΕΠ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αφορούν στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών για την ασφάλεια των καταναλωτών και στην εποπτεία της αγοράς. (697.747,42€ ΔΔ)

12. Άλλοι Θεματικοί Στόχοι

Οι λοιπές δράσεις που υλοποιούνται στην Κεντρική Μακεδονία μέσα την περίοδο 2007-2013 αφορούν κατά κύριο λόγο στην ποιότητα ζωής (υγεία, πολιτισμός, αναπλάσεις, κ.λπ).

3. Αναφορά δυνατών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και κινδύνων της Περιφέρειας

- Ανάλυση SWOT Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά θεματικό στόχο

Η ανάλυση SWOT συνίσταται στην καταγραφή των ευκαιριών και των απειλών που συνδέονται με το εξωτερικό περιβάλλον της Κεντρικής Μακεδονίας σε συνδυασμό με τα εσωτερικά ισχυρά σημεία και τις αδυναμίες της Περιφέρειας να ανταποκριθεί σε αυτές. Η ανάλυση έγινε ως προς τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης, τις ανάγκες πολιτών, την εκτιμώμενη ζήτηση για την παροχή υπηρεσιών της Περιφέρειας, την κρίσιμη οικονομική κατάσταση, το θεσμικό πλαίσιο, τις Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.

Με τη συνδυασμένη ανάγνωση των τεταρτημορίων της SWOT ανά ζεύγος (ισχυρά σημεία με ευκαιρίες, αδυναμίες με ευκαιρίες, ισχυρά σημεία με απειλές, αδυναμίες με απειλές), προκύπτουν ρεαλιστικές προτάσεις για την κατεύθυνση και το περιεχόμενο της αναπτυξιακής πολιτικής.

Η ισχυροποίηση των ισχυρών σημείων της ΠΚΜ θα προέλθει από την αξιοποίηση των ευκαιριών. Η αναστροφή ή βελτίωση των αναπτυξιακών αδυναμιών της Περιφέρειας στηρίζεται στη συντονισμένη αξιοποίηση των ευκαιριών. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των απειλών της Κεντρικής Μακεδονίας στηρίζεται στην αξιοποίηση των ισχυρών σημείων. Η άμβλυνση των επιρροών των απειλών θα προέλθει μέσω περιορισμού της έντασης και συχνότητας εμφάνισης των αδυναμιών.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλός βαθμός συγκέντρωσης ανθρώπινων πόρων με εκπαίδευση τριτοβάθμια και ανώτερη Συγκέντρωση κρίσιμης μάζας Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και Ερευνητικών Οργανισμών/Ιδρυμάτων με σύγχρονες υποδομές βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας κυρίως στους τομείς: ψηφιακές τεχνολογίες και τηλεματική, ενέργεια, τεχνολογίες αντιρρύπανσης, προηγμένα υλικά, βιο-ιατρική. Αυξανόμενη χρηματοδότηση έρευνας από ιδιωτικές επιχειρήσεις (2 από τις 5 Ελληνικές εταιρίες που εμφανίζονται στο R&D Eurobarometer βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη). 	<ul style="list-style-type: none"> Πολύ χαμηλή χρηματοδότηση και ζήτηση έρευνας και καινοτομίας από επιχειρήσεις. Έλλειψη εμπορικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων πρωτογενούς έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης από ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα (commercialization). Έλλειψη συσχέτισης έρευνας με το παραγωγικό προφίλ της περιφέρειας. Μη ικανοποιητική δυνατότητα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Χαμηλή δημόσια χρηματοδότηση Ε&Τ. 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάδειξη Περιφέρειας σε κέντρο παροχής υπηρεσιών γνώσης και τεχνολογίας Δυνατότητα δημιουργίας τεχνολογικού cluster 	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλή διαρροή επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και	<ul style="list-style-type: none"> Υφιστάμενα ευρυζωνικά δίκτυα και λοιπές υποδομές Συγκέντρωση σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλή διάχυση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών σε δημόσιες υπηρεσίες και ανθρώπινο δυναμικό σε ηλικίες άνω των 50 ετών Τεχνολογίες δεύτερης γενιάς με χαμηλότερες ταχύτητες (3G αντί 4G Mobile broadband, και ADSL αντί VDSL) Μη ικανοποιητική δυνατότητα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. 	<ul style="list-style-type: none"> Η διαρκής τεχνολογική εξέλιξη σε ψηφιακά μέσα χαμηλώνει το κόστος πρόσβασης σε ΤΠΕ. 	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλή διαρροή επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου Συρρίκνωση αγοράς λόγω μείωσης της ζήτησης σε προϊόντα και υπηρεσίες έρευνας και τεχνολογίας λόγω οικονομικής κρίσης Στρέβλωση ανταγωνισμού λόγω κυριαρχίας ολιγοπωλιακών καταστάσεων

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ				
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγέθυνση διακρατικών εμπορικών συναλλαγών με Βαλκανικές και άλλες χώρες (Ουκρανία, Ρωσία κλπ.). • Σημαντική παρουσία και επενδυτική δραστηριότητα ελληνικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια • Δυναμικός παραγωγικός πόλος και κέντρο παραγωγής βασικών αγροτικών προϊόντων με ισχυρές τοπικές αγροτικές εξειδικεύσεις και υψηλή ποιότητα. • Σημαντικό μέγεθος του δευτερογενούς τομέα, με ισχυρή αλλά παραδοσιακή βάση (τρόφιμα-ποτά, μεταλλικά προϊόντα, έπιπλα, μηχανήματα-εξοπλισμός, επεξεργασμένα ορυκτά, ένδυση), που καθιστά την Περιφέρεια δεύτερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας, μετά την Αττική. • Σημαντικοί φυσικοί εδαφικοί και υδατικοί πόροι. (μεγαλύτερες πεδιάδες στη χώρα, σημαντικά ποτάμια και λίμνες, ορυκτός και μεταλλευτικός πλούτος, δάση, σημαντικοί ιχθυότοποι) • Δυνατότητες τεχνικής υποστήριξης των παραγωγών αγροτικών 	<ul style="list-style-type: none"> • Απουσία σαφούς οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης. • Πολύπλοκο εθνικό νομικό και φορολογικό σύστημα που επηρεάζει αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα (ασάθεια, συχνές αλλαγές, αιφνιδιασμοί επενδυτών κλπ.) • Έλλειψη σταθερών οικονομικών συνθηκών και πολιτικών για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων από το εξωτερικό. • Καθυστέρηση του πρωτογενούς τομέα ως προς την τεχνολογία, την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, την υποδομή μεταποίησης, και κυρίως εμπορίας και διακίνησης των προϊόντων. • Υψηλό κόστος παραγωγής αγροτικών προϊόντων σε σχέση με άλλους ευρωπαϊκούς εταίρους. • Προβληματική πρόσβαση στις ευρωπαϊκές και εν γένει στις διεθνείς αγορές. • Έλλειψη αναγνωρισιμότητας τοπικών προϊόντων • Χαμηλό επίπεδο τεχνικής και οργανωτικής υποστήριξης των 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξανόμενη ζήτηση σε παγκόσμιο επίπεδο για ποιοτικότερα προϊόντα και υπηρεσίες (σε παγκόσμιο επίπεδο σημειώνεται αύξηση της ζήτησης για τα εξής προϊόντα: ενέργεια και καύσιμα, δομικά υλικά, «περιβαλλοντικά» αγαθά και τεχνολογίες, προϊόντα πολυτελείας, ηλεκτρονικά) • Αλλαγή διατροφικών προτύπων και αυξανόμενη ζήτηση για μεσογειακά και βιολογικά προϊόντα. • Διεύρυνση της Ε.Ε. προς ανατολάς και η συνεπακόλουθη αναβάθμιση των αγορών στη Βαλκανική ενδοχώρα. • Εφικτή προσαρμογή της γεωργίας, κυρίως στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, στο πρότυπο αειφόρου γεωργικής δραστηριότητας. • Ανάπτυξη νέων - εναλλακτικών καλλιεργειών (φαρμακευτικά, αρωματικά φυτά, γλυκαντικά, κ.α.). • Αυξανόμενο ενδιαφέρον για απασχόληση μέρους του πληθυσμού στον πρωτογενή γεωργικό τομέα. • Εμπορική ταυτότητα αγροτικών προϊόντων της Κεντρικής 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατεταμένη ύφεση με εθνική και διεθνή οικονομική κρίση. • Αυξανόμενος ανταγωνισμός στα πλαίσια της σταδιακής άμβλυσης των περιορισμών στο διεθνές εμπόριο και της διεύρυνσης της Ε.Ε.. • Συνεχιζόμενη μετακίνηση παραγωγικών μονάδων έντασης εργασίας σε όμορες χώρες με χαμηλότερο κόστος εργασίας. • Μείωση της παγκόσμιας ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες λόγω παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<p>προϊόντων από το προσωπικό των υπηρεσιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικός κόμβος μεταφοράς ενέργειας (ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο) σε Ευρωπαϊκό, Βαλκανικό και Ελληνικό επίπεδο. 	<p>παραγωγών αγροτικών προϊόντων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καθυστέρηση στην αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα και την αξιοποίηση των πρώτων υλών • Οργανωτικές αδυναμίες και δυσλειτουργίες των συλλογικών φορέων των αγροτών. • Χαμηλή παραγωγικότητα του βιομηχανικού τομέα / προϊόντα χαμηλής προστιθέμενης αξίας • Μη ικανοποιητική δυνατότητα χρηματοδότησης από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. • Χαμηλή επιχειρηματικότητα «υψηλής προστιθέμενης αξίας». • Αστάθεια του βιομηχανικού συστήματος και εξάρτησή του από ενδογενείς και εξωγενείς συνθήκες • Υστέρηση των δομών και μηχανισμών ποιοτικού ελέγχου. • Ελλιπής σχεδιασμός ειδικών χρήσεων γης που ρυθμίζονται από ειδικά χωροταξικά πλαίσια 	<p>Μακεδονίας</p>	
<p>4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθεσιμότητα αξιοποιήσιμου δυναμικού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων στη γεωργία • Η ενεργειακή εξάρτηση από τον λιγνίτη και το πετρέλαιο. • Μικρή αξιοποίηση του διαθέσιμου 	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση των ρύπων από βελτιώσεις στις μεταφορές: ηλεκτρικά και υβριδικά αυτοκίνητα, ηλεκτρικός σιδηρόδρομος, metro, κλπ • Μείωση των ρύπων από επέκταση της χρήσης των ΑΠΕ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η αύξηση του κόστους θέρμανσης και η στρόφη προς εναλλακτικά καύσιμα (καυσόξυλα, πέλετ) αυξάνει σημαντικά την ατμοσφαιρική ρύπανση (CO₂, αιωρούμενα σωματίδια) • Αβεβαιότητα σχετικά με την εξέλιξη

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ρύπων σε όλους τους τομείς		<p>ενεργειακού δυναμικού (ηλιακού, αιολικού, θερμοδυναμικού)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μικρή διείσδυση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου. 		<p>των όρων της παραγωγής και διάθεσης ρεύματος από φωτοβολταϊκά.</p>
5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> • Η γεωμορφολογία της περιοχής και οι ήπιες κλιματολογικές συνθήκες. 	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη αποτελεσματικής διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της πρόληψης και διαχείρισης ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών (πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές). 	<ul style="list-style-type: none"> • Πεδίο εφαρμογής καινοτομικών τεχνολογιών και προϊόντων που αναπτύσσονται στο χώρο της ΠΚΜ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μειώσεις στις κρατικές δαπάνες αυξάνουν την πιθανότητα μη αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων.
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθεσιμότητα αξιοποιήσιμου δυναμικού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. • Σημαντικοί φυσικοί, εδαφικοί και υδάτινοι πόροι. • Πλήθος προστατευόμενων περιοχών 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικές ελλείψεις σε μηχανισμούς περιβαλλοντικής προστασίας και μειωμένη δράση σε ενέργειες πρόληψης, παρακολούθησης και προστασίας της βιοποικιλότητας. • Αδυναμία ελέγχου αυθαίρετης δόμησης και αστικής διάχυσης στις περιφερειακές περιοχές, τις δασικές εκτάσεις και κατά μήκος των αξόνων μεταφορών, με συνεπαγόμενες συγκρούσεις χρήσεων γης και 	<ul style="list-style-type: none"> • Πεδίο εφαρμογής καινοτομικών τεχνολογιών και προϊόντων που αναπτύσσονται στο χώρο της ΠΚΜ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σοβαρές πιέσεις στους υδάτινους πόρους με ρύπανση και μείωση των όγκων (εγχώριες και διασυνοριακές απειλές) • Περιβαλλοντική επιβάρυνση από τον τουρισμό. • Η αύξηση του κόστους θέρμανσης και η στροφή προς εναλλακτικά καύσιμα (καυσόξυλα, πέλετ) αυξάνει τον κίνδυνο αποψίλωσης των δασικών εκτάσεων λόγω παράνομης υλοτομίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>περιβαλλοντικές επιπτώσεις (δασική αποψίλωση, ανεξέλεγκτη χρήση υπόγειων υδατικών πόρων, μη επεξεργασία υγρών λυμάτων, κ.α.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Υπερκατανάλωση υδατικών πόρων από τον αγροτικό τομέα. 		
<p>7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών</p>	<ul style="list-style-type: none"> Συμμετοχή στα Ευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Ύπαρξη διεθνούς αερολιμένα και λιμένα στη Θεσσαλονίκη. Διασάυρωση Π.Α.Θ.Ε. και Εγνατίας οδού στην περιοχή. Η ύπαρξη ενός συνεκτικού δικτύου αστικών κέντρων μεσαίου μεγέθους που μπορούν να δράσουν συμπληρωματικά με το μητροπολιτικό κέντρο. 	<ul style="list-style-type: none"> Κυκλοφοριακή επιβάρυνση των αστικών κέντρων και χαμηλή εξυπηρέτηση με σύγχρονα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς. Χαμηλή ανάπτυξη σιδηροδρομικών μεταφορών. Ελλείψεις στις διασυνδέσεις δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών Σημαντικές αδυναμίες στην εσωτερική πολεοδομική οργάνωση και κυκλοφορία, στις αστικές υποδομές και στο περιβάλλον της μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης – αναπαραγωγή των πολεοδομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων στα μεγάλα αστικά κέντρα της Π.Κ.Μ. Μακροχρόνιες καθυστερήσεις σε σημαντικά έργα υποδομής όπως το μετρό, το αεροδρόμιο και ο εκσυγχρονισμός του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. 	<ul style="list-style-type: none"> Καλή γεωγραφική θέση στις δυτικοευρωπαϊκές και ανατολικοευρωπαϊκές αγορές. Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου για ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών με διπλή γραμμή και ηλεκτροκίνηση στη γραμμή κορμού. Μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις σε υποδομές της Θεσσαλονίκης που την καθιστούν αστικό κέντρο με μητροπολιτική λειτουργία. 	<ul style="list-style-type: none"> Στενότητα επενδυτικών κεφαλαίων ιδιωτικού και χρηματοπιστωτικού τομέα

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	<ul style="list-style-type: none"> Υπαρξη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου Σημαντικό μέγεθος παραγωγικής βάσης 	<ul style="list-style-type: none"> Κατακόρυφη μείωση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων. Κυριαρχία παραδοσιακών κλάδων έντασης εργασίας χαμηλής ανταγωνιστικότητας και χαμηλής εξειδίκευσης Χαμηλός βαθμός απασχόλησης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων και γυναικών. Μικρή κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού Έλλειψη επαγγελματικού προσανατολισμού 	<ul style="list-style-type: none"> Προσέλκυση επενδύσεων σε εναλλακτικές καλλιέργειες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τουρισμό. Αυξανόμενο ενδιαφέρον για απασχόληση στον πρωτογενή τομέα 	<ul style="list-style-type: none"> Παρατεταμένη ύφεση με εθνική και διεθνή οικονομική κρίση. Υψηλή διαρροή επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου Πληθυσμιακή αποδυνάμωση και γήρανση των παραμεθόριων και αγροτικών περιοχών.
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντικό δίκτυο υποδομών υγείας Ανεπτυγμένο δίκτυο εθελοντικών οργανώσεων Κουλτούρα κοινωνικής αλληλεγγύης 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός απασχόλησης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων και γυναικών. Αποσπασματικότητα χρηματοδοτήσεων Αναποτελεσματικότητα εφαρμογής πολιτικών ενσωμάτωσης κοινωνικών ομάδων 	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση αυξημένων πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> Παρατεταμένη ύφεση με εθνική και διεθνή οικονομική κρίση. Παράνομη εισροή μεταναστών που δημιουργεί πιέσεις στην αγορά εργασίας ενώ ενέχει τον κίνδυνο περιθωριοποίησης της συγκεκριμένης ομάδας.
10. Επένδυση στην	<ul style="list-style-type: none"> Συγκέντρωση κρίσιμης μάζας Οργανισμών, Ανώτατων 	<ul style="list-style-type: none"> Κατακόρυφη μείωση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων στην 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάδειξη της Π.Κ.Μ σε κέντρο παροχής υπηρεσιών γνώσης. 	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλή διαρροή επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση	<p>Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκσυγχρονισμένη σχολική υποδομή. • Σημαντικός αριθμός ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. 	<p>εκπαίδευση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη ικανοποιητικής διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγή. • Χαμηλό επίπεδο τεχνικής εκπαίδευσης και προγραμμάτων δια βίου μάθησης 		
11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη αποκεντρωμένων υπηρεσιών σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας. • Ύπαρξη θεσμοθετημένου χωροταξικού σχεδίου ανάπτυξης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη ολοκλήρωσης της διοικητικής αποκέντρωσης, με μεγάλα προβλήματα στη μεταβατική περίοδο (Πρόγραμμα Καλλικράτης). • Δυσχέρειες στο συντονισμό – συνεργασία υπηρεσιών και φορέων διαχείρισης και υλοποίησης προγραμμάτων στην αγροτική ύπαιθρο. • Ανορθολογικό και αναποτελεσματικό σύστημα διοίκησης με πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες και γραφειοκρατία. • Έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών και φορέων με θέματα σχεδιασμού και ανάπτυξης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την απελευθέρωση των αγορών. • Ολοκλήρωση και εξειδίκευση θεσμικού πλαισίου για το χωροταξικό σχεδιασμό και ενίσχυσης των ελέγχων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αντίδραση της γραφειοκρατικής δομής στην εισαγωγή νέων μεθόδων Διοίκησης. • Σπατάλη πόρων λόγω αδυναμίας εφαρμογής του αναπτυξιακού σχεδιασμού.
12. Ενίσχυση της εξωστρέφειας της Περιφέρειας και βελτίωση της	<ul style="list-style-type: none"> • Τουριστικός προορισμός • Σημαντική παρουσία και επενδυτική δραστηριότητα ελληνικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια • Δυναμικός παραγωγικός πόλος και κέντρο παραγωγής βασικών αγροτικών προϊόντων με ισχυρές 	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη αναγνωρισιμότητας της περιοχής και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της • Ύφεση βιομηχανικής-μεταποιητικής δραστηριότητας 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξανόμενη ζήτηση σε παγκόσμιο επίπεδο για ποιοτικότερα προϊόντα και υπηρεσίες (σε παγκόσμιο επίπεδο σημειώνεται αύξηση της ζήτησης για τα εξής προϊόντα: ενέργεια και καύσιμα, δομικά υλικά, «περιβαλλοντικά» αγαθά και 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατεταμένη ύφεση με εθνική και διεθνή οικονομική κρίση. • Αυξανόμενος ανταγωνισμός στα πλαίσια της σταδιακής άμβλυνσης των περιορισμών στο διεθνές εμπόριο και της διεύρυνσης της Ε.Ε.. • Συνεχιζόμενη μετακίνηση

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
προσβασιμότητας στις διεθνείς αγορές	τοπικές αγροτικές εξειδικεύσεις και υψηλή ποιότητα.		<p>τεχνολογίες, προϊόντα πολυτελείας, ηλεκτρονικά)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αλλαγή διατροφικών προτύπων και αυξανόμενη ζήτηση για μεσογειακά και βιολογικά προϊόντα. • Διεύρυνση της Ε.Ε. προς ανατολάς και η συνεπακόλουθη αναβάθμιση των αγορών στη Βαλκανική ενδοχώρα. 	<p>παραγωγικών μονάδων έντασης εργασίας σε όμορες χώρες με χαμηλότερο κόστος εργασίας.</p>

4. Αναφορά βασικών προτεραιοτήτων ανάπτυξης της Περιφέρειας και ιεράρχησή τους

Η ΠΚΜ αποφασίζει να συγκροτήσει μια βασική κατευθυντήρια γραμμή πολιτικής που θα ενοποιεί και θα νοηματοδοτεί όλες τις παρεμβάσεις της την επόμενη Προγραμματική Περίοδο.

Η βασική κατεύθυνση είναι η επιδίωξη μιας διεθνώς ανταγωνιστικής Περιφέρειας στηριγμένης σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας, με έμφαση στην εξωστρέφεια, τη σύγχρονη επιχειρηματικότητα της γνώσης και της καινοτομίας και ενσωμάτωση των αρχών της αειφορικής διαχείρισης των πόρων.

Η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων είναι αποτέλεσμα των εξής παραγόντων:

A. της σημαντικότητας του κάθε θεματικού στόχου στην εξυπηρέτηση της συνολικής στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης της ΠΚΜ.

B. των ορίων των αρμοδιοτήτων της ΠΚΜ στην άσκηση επιμέρους πολιτικών

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας με έμφαση στον αγροτικό τομέα και τον κλάδο των τροφίμων, τις ψηφιακές τεχνολογίες, και τον τουρισμό.

1.α Πεδία εξειδίκευσης/στόχευσης: εφαρμογή της βασικής έρευνας (commercialization) και προώθηση της επένδυσης των ΜΜΕ σε έρευνα/καινοτομία.

2. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών.

2.α. Πεδίο εξειδίκευσης: χρήση νέων τεχνολογιών (π.χ. ψηφιακών) διαχείρισης της αγροτικής παραγωγής (φιλο-περιβαλλοντικές, ολοκληρωμένης διαχείρισης, κ.α.), συνεχιζόμενη (life-long) εκπαίδευση των αγροτών, συστήματα προβολής και προώθησης προϊόντων στο εξωτερικό (συμπεριλαμβανομένων δράσεων «αναγνωρισιμότητας», πωλήσεων μέσω διαδικτύου, κ.α.)

2.β. Πεδίο εξειδίκευσης: αειφόρο διαχείριση αλιευτικών περιοχών για μακροχρόνια ανάκαμψη των ιχθυοπληθυσμών, περιορισμό περιβαλλοντικών επιπτώσεων από υδατοκαλλιέργειες, ενίσχυση «βιολογικής» υδατοκαλλιέργειας, συστήματα προβολής και προώθησης προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στο εξωτερικό.

2.γ. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας τουριστικών επιχειρήσεων

2.δ. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων μεταποίησης και παροχής υπηρεσιών

3. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

3.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Βελτίωση των υποδομών broadband με χρήση νέων τεχνολογιών και μεγαλύτερων ταχυτήτων και κάλυψη των απόμακρων περιοχών

3.β. Πεδίο εξειδίκευσης: Εφαρμογές ΤΠΕ στη δημόσια διοίκηση για εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων

Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (e-government), ηλεκτρονική μάθηση (e-learning), ηλεκτρονική ένταξη (e-inclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (e-culture) και ηλεκτρονική υγεία (e-health)

<p>4. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων</p> <p>4.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση μηχανισμών μόνιμης παρακολούθησης ποιότητας περιβάλλοντος</p>
<p>5. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση</p> <p>5.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Εκσυγχρονισμός τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</p> <p>5.β. Πεδίο εξειδίκευσης: Αναβάθμιση τεχνικής εκπαίδευσης</p> <p>5.γ. Πεδίο εξειδίκευσης: Επέκταση της δια βίου μάθησης</p>
<p>6. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας</p> <p>6.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση και στήριξη απολυμένων από βιομηχανικές επιχειρήσεις</p>
<p>7. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων</p> <p>7.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση της μικρο-επιχειρηματικότητας</p>
<p>8. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, και κυρίως της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου</p> <p>8.α. Πεδίο εξειδίκευσης: πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, χημικά και άλλα ατυχήματα.</p>
<p>9. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών</p> <p>9.α. Πεδίο εξειδίκευσης: ολοκλήρωση των διατροφικών μεταφορών, ολοκλήρωση εκσυγχρονισμού σιδηροδρομικών υποδομών.</p> <p>9.β. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών</p>
<p>10. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης</p> <p>10.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων για την άσκηση μιας αποτελεσματικής διοίκησης βάσει στόχων</p>
<p>11. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς</p> <p>11.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων, και στον τομέα της στέγασης</p> <p>11.β. Πεδίο εξειδίκευσης: Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις ΜΜΕ</p>
<p>12. Ενίσχυση της εξωστρέφειας της Περιφέρειας και βελτίωση της προσβασιμότητας στις διεθνείς αγορές</p> <p>12.α. Πεδίο εξειδίκευσης: Προώθηση της αναγνωρισιμότητας (branding) και της δικτύωσης της Περιφέρειας μεταξύ άλλων και με τη χρήση εφαρμογών ΤΠΕ</p> <p>12.β. Πεδίο εξειδίκευσης: Ανάπτυξη σχεδίου εξειδικευμένης καθοδήγησης για την βελτίωση του</p>

επενδυτικού ενδιαφέροντος

12.γ. Πεδίο εξειδίκευσης: Στήριξη της επέκτασης σε ανταγωνιστικές αγορές του εξωτερικού και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς κα των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών

12.δ. Πεδίο εξειδίκευσης: Ενίσχυση της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος

5. Αναγκαίες θεσμικές και οργανωτικές προσαρμογές – Κάλυψη προβλεπόμενων από τον Κανονισμό «Αιρεσιμοτήτων»

Η εξέταση των σχετικών θεμάτων προϋποθέτει την έγκριση των Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων η οποία προγραμματίζεται να γίνει στο τέλος του 2012, καθώς και την ωρίμανση του Αναπτυξιακού Σχεδιασμού για την περίοδο 2020. Σε κάθε περίπτωση υπάρχει συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών και Δικτύων για την κάλυψη των σχετικών θεμάτων.

6. Επισήμανση πιθανών ενδοπεριφερειακών διαφοροποιήσεων και επιδράσεων στο πλαίσιο των περιφερειακών προτεραιοτήτων ανάπτυξης

Κάποιες από τις περιφερειακές προτεραιότητες ανάπτυξης που σημειώθηκαν στο σημείο 4 αναμένεται να έχουν διαφορετική επίπτωση στις γεωγραφικές ενότητες της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Στο σύνολό τους όμως, οι παρεμβάσεις είναι αρκετά ισορροπημένες και δεν οξύνουν τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Πιο συγκεκριμένα:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας με έμφαση στον αγροτικό τομέα και τον κλάδο των τροφίμων, τις ψηφιακές τεχνολογίες και τον τουρισμό.

Η προτεραιότητα αυτή αναμένεται να έχει μεγαλύτερη θετική επίδραση στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης – λόγω μεγάλης συγκέντρωσης ερευνητικών/τεχνολογικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων που ειδικεύονται στις ψηφιακές τεχνολογίες αλλά και επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού. Σημαντικά αναμένεται να επιδράσει επίσης στις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας και Πέλλας λόγω ιστορικής συγκέντρωσης επιχειρήσεων τόσο του αγροτικού τομέα όσο και της μεταποίησης τροφίμων, και στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής λόγω της συγκέντρωσης τουριστικών επιχειρήσεων. Μικρότερη αναμένεται να είναι η επίδραση στις Π.Ε. Κιλκίς, Πιερίας και Σερρών.

2. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών.

Οι δράσεις προώθησης της ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ δεν αναμένεται να έχουν διαφορετικές χωρικές επιπτώσεις (αύξηση ΑΕΠ, απασχόλησης, κλπ) ανά γεωγραφική ενότητα της περιφέρειας σε ποσοστιαία μεγέθη. Βέβαια σε απόλυτα μεγέθη τα αποτελέσματα θα είναι πιο εμφανή στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης λόγω του μεγαλύτερου αριθμού επιχειρήσεων που είναι συγκεντρωμένος εκεί.

<p>Αντίθετα, οι παρεμβάσεις στον αγροτικό τομέα θα επηρεάσουν κατά κύριο λόγο τις Π.Ε. Πέλλας, Ημαθίας και Σερρών, ενώ οι παρεμβάσεις για τις υδατοκαλλιέργειες κυρίως τις Π.Ε. Πιερίας και Θεσσαλονίκης.</p>
<p>3. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.</p> <p>Με την εξάπλωση των ευρυζωνικών δικτύων και την καθημερινή αύξηση της πρόσβασης του πληθυσμού στο διαδίκτυο, οι διαφορές μεταξύ αστικών κέντρων και αγροτικών περιοχών έχουν αμβλυνθεί κατά πολύ. Η προτεραιότητα αυτή θα συμβάλει στην περαιτέρω άμβλυνσή τους και επομένως αναμένεται να ωφεληθούν περισσότερο οι πιο αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, απ' ό,τι τα αστικά κέντρα.</p>
<p>4. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων</p> <p>Δεν αναμένονται διαφορετικές επιπτώσεις ανά γεωγραφική ενότητα. Εάν δοθεί έμφαση στην προστασία των υδατικών πόρων, τότε τα αποτελέσματα θα είναι μεγαλύτερα στις 2 μεγάλες πεδιάδες (Γιαννιτών-Θεσσαλονίκης, και Σερρών) καθώς και στην περιοχή των λιμνών (Κορώνεια-Βόλβη). Εάν δοθεί περισσότερο βάρος στην ατμοσφαιρική ρύπανση, τότε πιο ωφελημένες θα είναι οι αστικές περιοχές, και πιθανά οι περιοχές των μεγάλων βιομηχανικών συγκεντρώσεων ή οι περιοχές γύρω από τους μεγάλους οδικούς άξονες.</p>
<p>5. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση</p> <p>Δεν αναμένονται διαφορετικές γεωγραφικά επιπτώσεις.</p>
<p>6. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας</p> <p>Δεν μπορούν να προσδιοριστούν οι γεωγραφικές διαφοροποιήσεις εκ των προτέρων.</p>
<p>7. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων</p> <p>Δεν αναμένεται τα οφέλη να διαφοροποιηθούν γεωγραφικά.</p>
<p>8. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, και κυρίως της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου</p> <p>Δεν αναμένεται τα οφέλη να διαφοροποιηθούν γεωγραφικά.</p>
<p>9. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών</p> <p>Πιθανά να υπάρξει μία μεγαλύτερη συγκέντρωση πόρων σε ορισμένες Π.Ε. (στη βάση της καταγραφής των αναγκών) αλλά τα οφέλη από τις παρεμβάσεις δεν αναμένεται να διαφοροποιηθούν γεωγραφικά.</p>
<p>10. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης</p> <p>Δεν αναμένεται τα οφέλη να διαφοροποιηθούν γεωγραφικά.</p>
<p>11. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς</p> <p>Δεν αναμένεται τα οφέλη να διαφοροποιηθούν γεωγραφικά.</p>

12. Ενίσχυση της εξωστρέφειας της Περιφέρειας και βελτίωση της προσβασιμότητας στις διεθνείς αγορές

Δεν αναμένεται τα οφέλη να διαφοροποιηθούν γεωγραφικά.

